

ATRP/PGA ÇALIŞMA GRUBU TOPLANTISI SONUÇ RAPORU

ATRP: Air Transport Regulation Panel

PGA: Professional Government Affairs

Toplantı Tarihi: 7-9 Haziran 2016

Toplantı Yeri: Almanya Pilotlar Sendikası (German VC), Frankfurt

Katılımcılar: Kpt.Pl. M.Melih BAŞDEMİR, Kpt.Pl. Kutay MÜNİROĞLU

Toplantının Özeti

Toplantının ilk gününde daha önce yapılan çalışmaların özetlenmesi ve bundan sonra yaşanacak süreçte IFALPA'nın beklentilerinin belirlenmesini kapsayan bir açılış yapıldı. Buna göre, ATRP'nin ICAO ile birlikte, sivil havacılığın gelecekteki durumu ve liberal bir havacılık anlayışında ortaya çıkabilecek engellere karşı önlem almak için PGA tarafından oluşturulmuş bir platform olarak ortaya çıktığı anlatıldı.

Başlangıç sunumunda, tarihsel olarak: ATRP konusundaki çalışmaların ICAO tarafından 1993 yılından bu yana sürdürüldüğünden; IFALPA'nın bu süreçte söz konusu liberal uygulamalara karşı pilotların sosyal ve sendikal haklarına gelebilecek olumsuzlukları engellemek için ICAO toplantılarına gözlemci olarak katıldığından; toplantılarda oy hakkı olmamasına rağmen ICAO'ya danışmanlık yaptığından ve pilotların haklarını korumaya yönelik bir tutum takındığından bahsedildi.

Toplantıda, ICAO tarafından 1993 yılından 2013 yılına kadar olan süreçte ATRP hakkında başlatılan çalışmalarda, havacılık sektöründe tam bir serbesti (liberilizasyon) sağlanmasına ağırlık verildiği ancak buradaki ekonomik konuların devletlere bırakıldığı; buna karşılık olarak ABD'nin Açık Semalar Anlaşmasını gündeme getirdiği ve o zamanlar AB'nin buna karşı çıktığı; güvenlik ve uçuş emniyeti konusunda ise ICAO standartları üretmede tüm katılımcıların hemfikir oldukları ancak doğal olarak ticari kaygılar konusunda devletler arasında bir uyum sağlanamadığı; çalışan hakları konusunda sadece, yine emniyet ve güvenlik boyutlarında mutabık kalındığı ancak sosyal ve sendikal konularda katılımcılar arasında bir uzlaşma ortamının oluşmadığı anlatıldı.

Toplantının devam eden oturumlarında ATRP'de 2013 yılından sonra havacılık sektöründeki serbestiler üzerinde yoğunlaştı. Özellikle;

- ATS (Hava Trafik Hizmetleri)
- Hava Yolu Şirketlerine Sahip Olma yolundaki engellerin kaldırılması
- Hava Taşımacılığının tam bir serbesti içinde yapılması
- Piyasa serbestisi
- Kargo taşımacılığının tam bir serbesti içinde yürütülmesi, konularında ilerleme sağlanması gerektiği ICAO tarafından önerildi ama çalışan hakları konusunda çok fazla bir vurguda bulunulmadığı anlatıldı.

Günümüzde ATRP'nin nasıl algılandığı konusunda ise ATRP'nin ICAO'nun Air Transport Committee (ATC)- Hava Ulaştırma Komitesi tarafından yürütüldüğü; ana amacının ICAO

lkeleri arasında adil, liberal, güvenli ve emniyetli bir sektörel çalışma ortamı oluşturulması olduğu, řu ana kadar sadece yolcu hakları konusunda anlaşma sağlandığı ancak ulusal havacılık piyasasına sınırsız erişim, havacılık şirketlerine sahip olma, adil rekabet konularında henüz bir anlaşma sağlanamadığı; burada özellikle Körfez lkeleri ile AB lkeleri arasında bir rekabet yaşandığı; bu konular içinde biz pilotları ilgilendiren en önemli konunun çalışan hakları olduğu; ILO- International Labor Organization ile elde edilen sendikal haklarda bu süreç içinde geriye gidilebileceği; sosyal ve sendikal haklarda sağlanan kazanımların eriyebileceği; bunun sonucunda ise pilotların maddi ve manevi olarak bir takım kayıplarla kaşı karşıya gelebilecekleri anlatıldı. Bu alışmaların ICAO tarafından 2019 yılına kadar bitirilmesinin planlandığı belirtildi.

Toplantının ilerleyen zamanlarında IFALPA'nın bu çalışmadaki ana rolünün çalışan haklarının korunması yönünde olduğu, burada başarı sağlanabilmesi için IFALPA yesi ALPA'ların kendi lkelerindeki Sivil Havacılık Otoriteleri ile yakın olarak çalışması gerektiği; özellikle kabotaj, wet leasing konularında serbesti elde etme çabaları ve çalışan haklarının erozyona uğratılması tehlikesine karşı IFALPA'nın net bir tavır aldığı; çok uluslu şirketlerin çalışan haklarını görmezden gelen uygulamalarına ve serbest hale getirilmiş ATS uygulamalarına, ILO ile elde edilen hakların kaybedilecek olmasına IFALPA'nın karşı olduğu anlatıldı.

Toplantının sonlarına doğru ülke ve şirket bazında yaşanan sıkıntılar anlatıldı. Burada zellikle Emirates, Etihad, Katar Hava Yolları gibi Körfez lkeleri kaynaklı sıkıntılar ve Norwegian Air International (NAI) gibi low cost çalışan şirketlerin sektörde oluşturdukları olumsuzluklar hakkında görüşler belirtildi. Buradaki ana konunun AB lkelerinin rekabetten kaynaklanan endişeleri olduğu gözlendi. Özellikle Emirates ve Etihad'ın bazı Avrupa şirketlerini satın almasının ya da ortak olmasının, NAI'nın havacılık sektöründe oluşturduğu farklı yöntemler sonucunda çok uluslu ve karlı havacılık anlayışının AB ülkelerini rahatsız ettiği gözlendi.

Toplantının sonunda ise ICAO'ya verilmek üzere EK'te sunulan tavsiye mektubu kaleme alındı, ILO ve Uluslararası Ulaştırma Federasyonu ile işbirliği yapılması konusunda hemfikir olundu ve bir sonraki toplantının Kasım ayında Bogota'da yapılmasına karar verildi.

Genel Değerlendirme:

IFALPA ve ECA (European Cockpit Asc.) gibi kuruluşlar havacılık sektöründeki uluslararası sivil toplum örgütlerinin en önemlilerindedir. Burada katılımcı ülkeler öncelikle kendi ülkelerindeki uygulamaları uluslararası düzeyde diğer katılımcı ülkelerle paylaşmakta, sonrasında ise kendi ülkelerine fayda sağlamak amacıyla lobicilik faaliyetlerinde bulunmaktadırlar.

Katılım sağlanan ATRP toplantısı da IFALPA'nın PGA yani politik kanadının faaliyetleri ile yakından ilgili olan havacılığın geleceğinin belirlenmesi toplantısıdır, bu toplantıyı düzenleyen ATRP WG, ICAO'nun benzer çalışma grubu ile eř zamanlı olarak yürütülmekte olup, ICAO'ya havacılık sektöründe çalışanlar penceresinden danışmanlık yapmaya çalışmaktadır.

Toplantıda başlıca ABD ve AB lkeleri arasında operasyonel ve ticari açılardan rekabet ortamının oluştuğu; bu durumda Amerika kıtasında bulunan diğer ülkelerin ABD tarafında yer aldığı; Asya lkelerinin bu rekabette pek etkilerinin olmadığı; bunun sebebinin ise Rusya, in

ve Körfez ülkelerinin bu tür sivil toplum örgütü çalışmalarında yer almamaları olduğu gözlemlendi. Ayrıca AB ülkelerinin özellikle Körfez ülkelerinin şirketlerinden rahatsız oldukları; söz konusu şirketlerle ortak çalışma ortamı bulamadıkları ve haksız rekabet ortamı yarattıkları konusunda şikâyetçi oldukları görülmüştür.

ATRP'de ise henüz ICAO tarafından karar alınmış bir durum olmadığı ancak, her türlü hava taşımacılığında mutlak bir serbesti sağlanması gerektiği izlenimi oluştu, burada IFALPA'nın ana endişesinin çalışan hakları konusunda olduğu gözlemlendi.

Ülkemiz açısından konunun ICAO tarafı çok önemlidir. Bilindiği gibi, IFALPA'nın ICAO'daki ATRP çalışmalarındaki konumu gözlemcidir, bir yaptırımı bulunmamaktadır, ancak ICAO uluslararası düzeyde havacılık otoritesidir. Türkiye'nin her türlü coğrafi riske rağmen, başta THY olmak üzere havacılık sektöründe göstermiş olduğu gelişme ve yakaladığı ivmenin diğer ülkeler nezdinde ilgiyle izlendiği görüldü. Türk sivil havacılığında gösterilen bu gelişmenin ATRP'nin mutlak serbesti isteği ile dikkatli bir şekilde değerlendirilmesi gerektiği, çeşitli platformlarda katılım sağlanan bu çalışmalara her türlü sektörün katılımı ile ortak bir akıl ya da ağız ile katılım sağlamanın bir zorunluluk olduğu görüldü.

Bu bağlamda; gerek ATRP, gerek diğer çalışma gruplarında başta SHGM ve TALPA olmak üzere havayolu şirketleri ve gerektiğinde Dış İşleri Bakanlığı ile ortak bir politika belirlenmesi; ATRP çalışmalarının SHGM önderliğinde ve TALPA desteğinde yürütülmesi; özellikle kabotaj hakları, hava trafik hizmetleri, yer hizmetleri, şirket satın alma hakları ve en önemlisi çalışanların sosyal hakları konularında ülkemiz düzeyinde fikir birliği sağlanarak SHGM, TALPA ve THY olmak üzere diğer havayolu şirketlerinin bu politikalar doğrultusunda katıldıkları toplantılara katılım sağlamlarının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

M.Melih BAŞDEMİR

Kpt. Plt.

TALPA Dış İlişkiler Koord..